

01660116

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.010.02.2016
P/16/075

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/075 – Efekty realizacji programów aktywizacji zawodowej pracowników instytucji sektora oświaty zwalnianych lub zagrożonych utratą pracy	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku	
Kontroler	Piotr Żukowski – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/11/2016 z dnia 8 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)	
Jednostka kontrolowana	Europejskie Centrum Wspierania Innowacji i Nowych Technologii w Białymstoku, ul. Mickiewicza 80/2, 15-237 Białystok (dalej: <i>Centrum</i> lub <i>Stowarzyszenie</i>)	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Rutkowski – Prezes Zarządu	(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Projekt *Adaptacja i zatrudnienie*, dofinansowany z podziałania 8.1.2. *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, został zrealizowany zgodnie z umową i wnioskiem o dofinansowanie (na ten cel wykorzystano i prawidłowo rozliczono 1.756,9 tys. zł, tj. 94,2% dofinansowania). Beneficjent osiągnął zakładane cele szczegółowe w zakresie wsparcia finansowego uczestników biorących udział w szkoleniach zawodowych, stażach i studiach podyplomowych oraz podejmujących działalność gospodarczą. W trakcie realizacji projektu w latach 2014 – 2015 wsparciem objęto 126 pracowników instytucji sektora oświaty, tj. 105% zaplanowanej liczby (120), zaś ukończyło go 117 osób. W jego wyniku osiągnięto wprawdzie wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyższy o 29,5 punktu procentowego od zakładanego, jednak większość uczestników projektu utrzymała dotychczasowe zatrudnienie w sektorze oświaty, a odsetek osób, które znalazły zatrudnienie poza nim wyniósł 40% (20 osób) w analizowanej próbie 50 uczestników. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej uczestników, mierzony udziałem uczestników prowadzących działalność gospodarczą (na dzień kontroli NIK), wyniósł 77%.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja projektów wsparcia nauczycieli i pracowników instytucji sektora oświaty zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy

1.1. Zgodność realizacji projektu z umową o dofinansowanie

Opis stanu faktycznego

1.1.1. Projekt pt. *Adaptacja i zatrudnienie* był realizowany w partnerstwie z Uniwersytetem w Białymstoku², na podstawie umowy o dofinansowanie (nr UDA-POKL.08.01.02-20-016/14-00)³, zawartej 26 czerwca 2014 r. między Województwem Podlaskim – Wojewódzkim Urzędem Pracy w Białymstoku⁴ (Instytucja wdrażająca/Pośrednicząca II stopnia) a Stowarzyszeniem. Kwota dofinansowania, określona w umowie, wynosiła 1.865.345,60 zł⁵. (dowód: akta kontroli str.6-22)

1.1.2. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie z dnia 24 czerwca 2014 r., stanowiącym załącznik do umowy, projekt miał być realizowany od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2015 r.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej wg proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Zwany dalej: *Uniwersytetem* lub *Partnerem projektu*.

³ Zwanej dalej: *umową*.

⁴ Zwany dalej: *WUP*.

⁵ Projekt nie przewidywał wniesienia wkładu własnego.

W trakcie realizacji projektu okres ten przedłużono do 30 września 2015 r⁶. W uzasadnieniu potrzeby realizacji projektu wskazano m.in., że na skutek niżu demograficznego w 2013 roku z 464 nauczycielami został rozwiązany stosunek pracy⁷, a zatrudnienie w oświacie zmniejsza się rokrocznie. Zwolnieni pracownicy oświaty charakteryzują się niskim poziomem motywacji zmiany zawodu, przekwalifikowania się i aktywnego poszukiwania nowej pracy. Problem stanowi także niedostosowanie i niski poziom kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w firmach. Niewielu nauczycieli podejmuje działania adaptacyjne. W uzasadnieniu projektu przytoczono zapisy z raportu Ośrodka Rozwoju Edukacji i opinii środowisk nauczycielskich⁸, wskazując, iż „*potrzebny jest kompleksowy system wspomagający aktywne poszukiwania zatrudnienia. System taki byłby adekwatny zarówno dla pracowników oświaty adaptujących się jak i dla najtrudniejszej grupy która zaniechała jakichkolwiek działań. Rekomendowane wsparcie to kompleksowe psychologiczne i zawodowe poradnictwo, pakiet szkoleń zawodowych, dofinansowanie kształcenia w tym studiów, monitorowanie ścieżki zawodowej i wsparcie z zakresu przedsiębiorczości*”.

(dowód: akta kontroli, str. 23-81, 153-193)

1.1.3. W projekcie założono realizację form wsparcia, o których mowa w obowiązującym od 1 stycznia 2014 r. Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (dalej: SzOP PO KL) w poddziałaniu 8.1.2 (Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie) — pierwszy typ realizowanych operacji: szkolenia, kursy i poradnictwo zawodowe, poradnictwo psychologiczne, bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą, studia podyplomowe, staże zawodowe. W projekcie nie przewidziano realizacji innych form wsparcia określonych w SzOP PO KL w poddziałaniu 8.1.2, takich jak: pośrednictwo pracy i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie, subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy, jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5.000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia.

Prezes zarządu wyjaśnił m.in. iż formy wsparcia określone w projekcie pn. *Adaptacja i zatrudnienie* były wynikiem analizy potrzeb i oczekiwań rynku pracy, potencjalnych uczestników i pracodawców. Niniejszy projekt stworzył szeroką ofertę form wsparcia dla jego uczestników. Projekt nie obejmował tylko subsydiowania zatrudnienia i jednorazowego dodatku relokacyjnego ze względu na brak zainteresowania tą formą wsparcia, zarówno ze strony potencjalnych uczestników projektu, jak i samych pracodawców.

(dowód: akta kontroli str.307-312)

1.1.4. W umowie partnerskiej z 17 czerwca 2014 r. sprecyzowano (w § 4) podział zadań przypisanych liderowi i partnerowi przy realizacji projektu oraz podział środków finansowych (§ 7 ust. 2) w ramach kwoty przyznanego dofinansowania:

Centrum jako lider projektu odpowiedzialne było za realizację: poradnictwa zawodowego i psychologicznego, szkoleń zawodowych, staży zawodowych, wsparcia dla osób chcących otworzyć działalność gospodarczą oraz zarządzanie projektem. Na realizację tych zadań przewidziano nie więcej niż 1.301.896,20 zł.

Z kolei Uniwersytet odpowiedzialny był za organizację studiów podyplomowych. Na realizację tego zadania dla partnera projektu przewidziano nie więcej niż 204.300 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 65-80)

1.1.5. W okresie realizacji projektu Centrum zgłosiło 51 propozycji zmian w projekcie, z których jedenaście nie zostało zaakceptowanych przez WUP. Stowarzyszenie złożyło również pięć zmienionych wniosków o dofinansowanie: 19 września i 11 grudnia 2014 r., 18 marca, 11 maja i 10 grudnia 2015 r. Zostały one zaakceptowane przez WUP (ostatni 29 stycznia 2016 r.). Wprowadzane zmiany w projekcie dotyczyły m.in.:

⁶ Zmiana zaakceptowana 14 sierpnia 2014 r. przez Instytucję Pośredniczącą.

⁷ 345 w Białymstoku. 75 w powiecie białostockim i 43 w powiecie sokólskim.

⁸ Na podstawie konsultacji z dyrektorami 12 szkół oraz raportu ORE pt. „Wykorzystanie przez JST potencjału intelektualnego nauczycieli wypadających z zawodu w latach 2011 – 2012” (www.ore.edu.pl/projekty-ue).

- wydłużenia zaplanowanych terminów rekrutacji do projektu oraz realizacji poszczególnych zadań w harmonogramie realizacji projektu – z uwagi na problemy z naborem uczestników⁹,
- nowych zadań, w szczególności dotyczących dotacji dla osób otwierających działalność gospodarczą¹⁰,
- zmiany harmonogramu płatności z uwagi na zmiany w harmonogramie realizacji projektu¹¹,
- zmiany wskaźników pomiaru celu szczegółowego, w związku z mniejszą liczbą osób zrekrutowanych do poszczególnych zadań projektu niż pierwotnie zakładana¹² oraz wprowadzeniem wskaźników pomiaru dotyczących realizacji nowego zadania (zmieniono wartość wskaźnika celu szczegółowego – zdobycie doświadczenia zawodowego i nabycie umiejętności praktycznych z 80 na 72 osoby oraz wprowadzono wskaźnik – liczba osób które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej) – zmiany wskaźników omówiono w pkt. 2.1.3,
- przeniesienia środków w budżecie projektu w ramach poszczególnych zadań, ze względu na inną liczbę uczestników w poszczególnych zadaniach niż zakładana w pierwszym wniosku i wprowadzeniem do realizacji nowego zadania – dotacji dla osób otwierających działalność gospodarczą¹³,
- aktualizacji budżetu projektu¹⁴ w celu uwzględnienia poniesionych wydatków.

(dowód: akta kontroli; str. 280 - 287)

1.1.6. Projekt zrealizowano od 1 lipca 2014 r. do 30 września 2015 r., tj. w terminie wskazanym we wniosku o dofinansowanie. W trakcie jego realizacji wystąpiły zmiany w harmonogramie, polegające na wydłużeniu terminu zakończenia rekrutacji uczestników oraz realizacji form wsparcia. Konieczność dokonania przesunięć spowodowana była trudnościami w przeprowadzeniu rekrutacji uczestników oraz potrzebą przedłużenia realizacji projektu o dwa miesiące, w związku z wprowadzeniem nowego zadania – dotacji na otwarcie działalności gospodarczej. Celem tych zmian było dotrzymanie realizacji pierwotnych efektów projektu oraz dodatkowe wsparcie 13 osób, poprzez udzielenie dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej. (dowód: akta kontroli str. 23-193, 280-287)

1.1.7. WUP od 1 grudnia 2014 r. do 30 stycznia 2015 r. przeprowadził kontrolę projektu. W jej wyniku ustalono, iż projekt realizowany jest co do zasady zgodnie z umową o dofinansowanie i co do zasady realizuje cele założone we wniosku o dofinansowanie. Wydatki w ramach projektu ponoszone były zgodnie z procedurami, przepisami prawa oraz z unormowaniami dotyczącymi Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013. Kontrolujący stwierdzili następujące uchybienia:

- realizacja wszystkich zadań była niezgodna z harmonogramem realizacji projektu,
- nie przestrzegano zapisów odnośnie kolejności realizacji form wsparcia zawartych we wniosku o dofinansowanie oraz w opracowanym regulaminie,
- na listach obecności dotyczących poradnictwa zawodowego i psychologicznego oraz listach obecności na warsztatach aktywnego poszukiwania pracy nie było informacji

⁹ W dniach 22 września i 31 października 2014 r. zmieniono terminy rekrutacji do projektu dla osób chcących skorzystać z dotacji na założenie działalności gospodarczej (nabór miał się zacząć 15 października 2014 r.) oraz wydłużono okres rekrutacji do projektu do czerwca 2015 roku (ostatnią aktualizacją harmonogramu przedłożono 24 sierpnia 2015 r.; została ona zatwierdzona 29 stycznia 2016 r.). Z kolei 18 marca 2015 r. zmieniono okresy realizacji poszczególnych etapów zadań w harmonogramie realizacji projektu (wniosek zatwierdzono 11 maja 2015 r.), zaś 24 sierpnia 2015 r. zmieniono długość okresów odbywania staży zawodowych, a także zmniejszono wartość produktów do ich mierzenia.

¹⁰ W dniu 1 sierpnia 2014 r. do projektu wprowadzono nowe zadanie – dotację na otwarcie działalności gospodarczej (akceptacja 1 września 2014 r.).

¹¹ Zmiana z 24 września 2014 r. (zatwierdzona 21 października 2014 r.).

¹² Ostatnia zmiana wartości wskaźników nastąpiła 24 sierpnia 2015 r. i została zatwierdzona 29 stycznia 2016 r.

¹³ Wnioskowano między innymi o: utworzenie nowych pozycji budżetowych (szkolenie z przedsiębiorczości, zakup podręczników i książek pomocnych podczas prowadzenia działalności gospodarczej, wynagrodzenie specjalisty ds. współpracy z przedsiębiorcami), zmianę wysokości finansowania poszczególnych zadań z uwagi na zmianę liczby uczestników, zmianę długości okresów odbywania staży, wydłużenie okresów wsparcia pomostowego (dla ośmiu osób przez osiem miesięcy oraz dla pięciu osób przez sześć miesięcy), zmianę kosztorysów studiów podyplomowych z uwagi na zmianę liczby ich uczestników.

¹⁴ Ostatni wniosek w tej sprawie przedłożono 15 grudnia 2015 r. Zmiany zostały ujęte w zaktualizowanym wniosku o dofinansowanie z 30 września 2015 r. (zaakceptowanym 29 stycznia 2016 r.).

- o wymiarze godzinowym doradztwa w danym dniu (informacje takie można było pośrednio pozyskać z ewidencji czasu pracy osób prowadzących daną usługę),
- nie przekazano do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: UOKIK) sprawozdań z udzielonej pomocy de minimis.

W wyniku kontroli poszczególnych obszarów projektowi przyznano kategorię 2 – projekt realizowany co do zasady poprawnie, ale potrzebne są usprawnienia. Zalecono m.in.:

- podjęcie działań naprawczych i poinformowanie o nich Instytucji Wdrażającej (dalej: IW), celem uniknięcia dalszych opóźnień i przesunięć w harmonogramie realizacji projektu oraz wyeliminowania ryzyka nieosiągnięcia wskaźników i celów projektu, mogących skutkować koniecznością zastosowania przez IW reguły proporcjonalności¹⁵,
- doprecyzowanie zapisów wniosku o dofinansowanie w taki sposób, aby formy wsparcia przewidziane w poszczególnych ścieżkach mogły być realizowane zgodnie ze zaktualizowanym wnioskiem,
- dołożenie większej staranności przy dokumentowaniu i weryfikowaniu wymiaru godzinowego realizowanych godzin wsparcia,
- niezwłoczne podjęcie działań w celu bieżącego sprawozdawania do UOKIK z udzielonej pomocy de minimis, zgodnie z terminem określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 października 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przekazywania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP¹⁶.

Stowarzyszenie 13 kwietnia 2015 r. poinformowało IW o sposobie realizacji wszystkich zaleceń pokontrolnych. Wskazano m.in., iż podjęto kroki zapobiegawcze, tj. zintensyfikowano działania dotyczące rekrutacji do projektu oraz wystapiono z prośbą o wprowadzenie zmian dotyczące wielkości zagrożonych wskaźników (IP wyraziła zgodę na zaproponowane zmiany, w związku z czym Stowarzyszenie wystąpiło o zmianę wniosku o dofinansowanie). (dowód: akta kontroli str. 198-274)

1.1.8. Zdaniem prezesa Centrum, największe trudności w zakresie realizacji form wsparcia nauczycieli wystąpiły przy realizacji zadania nr 1 – *Poradnictwo zawodowe i psychologiczne* oraz zadania nr 2 – *Szkolenia i kursy zawodowe*. „Nauczyciele z dużym dystansem podchodzili do poradnictwa twierdząc, że wszystko jest z nimi w porządku i nie potrzebują wsparcia psychologa. Twierdzili, że jest to strata ich „cennego” czasu. Jednak uczestnictwo w poradnictwie było warunkiem uczestnictwa w pozostałych formach wsparcia i wszyscy uczestnicy projektu byli zobowiązani do uczestnictwa w nim. Po poradnictwie wielu uczestników Projektu twierdziło, że jednak to poradnictwo bardzo im pomogło. Projekt „Adaptacja i zatrudnienie” został napisany pod kątem indywidualnego podejścia do uczestników Projektu. W momencie kiedy była możliwość skorzystania z kursów zawodowych bywało, że pojawiały się propozycje kursów bardzo drogiej (np. kurs kontrolera lotów) bądź też kursów, których nie było w ofercie wśród żadnej z firm szkoleniowych w Białymstoku. Zdarzały się sytuacje, że było zapotrzebowanie na szkolenia „Rejestratorki medycznej” jednak po wnikliwej analizie [...] wiadomym było, że po tym szkoleniu nie będzie możliwości odbycia stażu powiązanego z tym szkoleniem”. Wyjaśnił też, że w celu realizacji próśb uczestników, Menager Projektu kontaktował się z firmami szkoleniowymi i gdy tylko była taka możliwość organizowano kursy indywidualne, np. w Warszawie (zakwaterowanie, wyżywienie i podróż nie były finansowane z projektu). Czasami po rozmowie – uczestnicy zmieniali zdanie co do wyboru szkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 292-293)

1.1.9. Budżet projektu, określony w umowie¹⁷ na 1.865.345,60 zł, obejmował koszty bezpośrednie 1.744.752,90 zł oraz koszty pośrednie rozliczane ryczałtem¹⁸ w kwocie 120.592,70 zł. Wysokość przyznanych środków publicznych wynosiła 1.865.345,60 zł, z czego: ze środków europejskich 1.585.543,76 zł, z dotacji celowej z budżetu krajowego

¹⁵ Określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL.

¹⁶ Dz. U. poz. 1221.

¹⁷ Dane z końcowego wniosku z dnia 30 września 2015 r. i ostatniego aneksu do umowy z dnia 11 maja 2015 r. (UDA-POKL.08.01.02-20-016/14-03)

¹⁸ W wysokości 7%.

279.801,84 zł (projekt nie przewidywał wniesienia wkładu własnego). Planowany koszt zadania *Dotacje na otwarcie działalności gospodarczej* wyniósł 495.760 zł i stanowił 28,4% kosztów bezpośrednich projektu.

W wyniku podziału zadań pomiędzy Stowarzyszeniem a partnerem projektu, budżet zaplanowany dla Uniwersytetu w wysokości 204.300 zł obejmował: koszty przeprowadzenia studiów podyplomowych pn. „*Innowacyjne metody zarządzania firmą*” w wysokości 99.900 zł oraz pn. *Fundusze UE pozyskiwanie i rozliczanie* w wysokości 104.400 zł.

Do 30 września 2015 r. wykorzystano 1.756.980,34 zł (94,2% planu), w tym wykonanie kosztów pośrednich wyniosło 113.513,19 zł, a kosztów bezpośrednich – 1.643.467,15 zł, z tego w ramach zadań: *Poradnictwo zawodowe i psychologiczne* – 96.062,98 zł (96,8% planu), *Szkolenia i kursy zawodowe* – 107.923,29 zł (100%), *Studia podyplomowe* – 205.495,09 zł (99,1%), *Stáže zawodowe* – 550.040,40 zł (86,3%), *Dotacje na otwarcie działalności gospodarczej* – 493.781,02 zł (99,6%) i *Zarządzanie projektem* – 190.164,37 zł (96,5%). Niewykorzystane środki w wysokości 108.365,26 zł – będące wynikiem uzyskanych oszczędności – zwrócono 29 października 2015 r. (niewykorzystanie środków na stáže zawodowe wynikało z mniejszej o osiem liczby osób odbywających staż od liczby zapisanej na tę formę wsparcia oraz z proporcjonalnego rozliczania poszczególnych miesięcy wg czasu pracy). (dowód: akta kontroli; str. 23, 294-301)

1.2. Przeprowadzenie rekrutacji do projektu

1.2.1. Akcję informacyjną o projekcie przeprowadzono za pośrednictwem lokalnego radia „Jard”, lokalnej prasy (Gazeta Łapska, Kurier Poranny, Nowiny Sokólskie), stron internetowych jednostek samorządu terytorialnego powiatu białostockiego i sokólskiego oraz wysyłając pisma informujące o projekcie do szkół, przedszkoli oraz innych instytucji powiatu białostockiego i sokólskiego, a także za pośrednictwem strony internetowej projektu¹⁹ i ogólnopolskiego portalu edukacyjnego (45minut.pl). Centrum zorganizowało także spotkania informacyjne o projekcie w Powiatowym Urzędzie w Białymstoku²⁰ (dalej: PUP).

Akcję informacyjną o projekcie wśród nauczycieli zlikwidowanych lub planowanych do likwidacji szkół publicznych prowadzono m.in. poprzez PUP w Białymstoku i Sokółce, jednostki samorządu terytorialnego, związki zawodowe nauczycieli, szkoły i parafie z obszaru objętego interwencją, media: TVP Oddział w Białymstoku i prasę lokalną oraz za pomocą „*poczty pantoflowej*” wśród uczestników projektu/nauczycieli i dyrektorów szkół. (dowód: akta kontroli; str. 309-312, 467-490)

1.2.2. W projekcie założono wsparcie 120 pracowników oświaty. Liczba nauczycieli, planowanych do objęcia wsparciem została ustalona na podstawie danych o rynku pracy, uzyskanych z PUP w Białymstoku i Sokółce oraz z Kuratorium Oświaty w Białymstoku. Ustalono, iż w 2013 roku z 464 nauczycielami został rozwiązany stosunek pracy (346 w Białymstoku, 75 w powiecie białostockim i 43 w powiecie sokólskim). Do analizy problemu spadku liczby zatrudnionych pracowników oświaty w województwie podlaskim w latach 2011 – 2012 wykorzystano również dane z raportu Ośrodka Rozwoju Edukacji. (dowód: akta kontroli; str. 25, 85 - 86, 310-311)

1.2.3. W trakcie realizacji projektu zostało zrekrutowanych 126 osób²¹, w tym: 71 zwolnionych z pracy, 48 przewidzianych do zwolnienia i siedem zagrożonych zwolnieniem. Wśród uczestników projektu było 110 nauczycieli publicznych szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (w tym: 67 zwolnionych). Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, iż: „*wystąpiły bardzo duże problemy z rekrutacją, ponieważ: liczba potencjalnych uczestników projektu od momentu przygotowywania wniosku (marzec 2014 roku) do jesieni 2014 roku spadła trzykrotnie, czego potwierdzeniem była m.in. informacja uzyskana z Powiatowych Urzędów Pracy. W 2014 r. (rok wyborów samorządowych) JST nie zrealizowały na jesieni planów dot. redukcji zatrudnienia w sektorze oświaty zapowiadanych na wiosnę. Bardzo trudna grupa docelowa, która*

¹⁹ www.adaptacjaizatrudnienie.pl.

²⁰ 3, 6, 19, 20 lutego i 5 marca 2015 r. w PUP w Sokółce i w filii tego urzędu w Dąbrowie Białostockiej.

²¹ 117 ukończyło udział w projekcie.

w znakomitej większości nie chce/nie widzi możliwości przekwalifikowania się do pracy w innym zawodzie poza oświatą". (dowód: akta kontroli; str. 310-311,672-675)

1.2.4. Wszyscy kandydaci którzy spełnili warunki udziału w projekcie zostali przyjęci. Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, iż: „Centrum nie odmówiło udziału w projekcie nikomu, kto spełniał kryteria rekrutacji [...] Biuro projektu informowało potencjalnych uczestników projektu o kryteriach rekrutacji i osoby te przed złożeniem formularza rekrutacyjnego wiedziały czy spełniają kryteria rekrutacji do projektu”. (dowód: akta kontroli; str. 310-311)

1.2.5. W projekcie zaplanowano realizację form wsparcia ujętych w następujących zadaniach:

- zadanie 1: Poradnictwo zawodowe i psychologiczne (120 osób),
- zadanie 2: Szkolenia i kursy zawodowe (48 osób),
- zadanie 3: Kwalifikacyjne studia podyplomowe (60 osób),
- zadanie 4: Staże zawodowe (72 osoby),
- zadanie 5: Dotacje na otwarcie działalności gospodarczej (13 osób).

(dowód: akta kontroli; str. 157-193)

Regulamin rekrutacji i uczestnictwa w projekcie zakładał, iż rekrutacja uczestników chcących skorzystać ze szkoleń, kursów, studiów podyplomowych i staży zawodowych będzie jednoetapowa oraz będzie odbywać się od 1 lipca 2014 r. do wyczerpania puli miejsc. Rekrutacja do zadania *Dotacje na otwarcie działalności gospodarczej* miała odbywać się dwuetapowo. Etap pierwszy dotyczył oceny formularzy rekrutacyjnych (termin na ich złożenie upływał 15 stycznia 2015 r.) zaś drugi miał na celu weryfikację predyspozycji do samodzielnego założenia i prowadzenia działalności gospodarczej, przeprowadzoną przez osoby posiadające kwalifikacje zawodowe z zakresu doradztwa lub poradnictwa zawodowego.

W wyniku badania losowo wybranej dokumentacji rekrutacji 50 osób, które zostały zakwalifikowane do projektu stwierdzono, że:

- dokumentacja zawierała: formularz rekrutacyjny (szkolenia i kursy zawodowe, studia podyplomowe, staże zawodowe, dotacje na otwarcie działalności gospodarczej), w którym kandydaci wpisywali w szczególności dane osobowe, podawali przynależność do grupy pracowników instytucji sektora oświaty zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy lub osób zatrudnionych w instytucji sektora oświaty zagrożonych utratą pracy i składali oświadczenia, a także deklarację uczestnictwa w projekcie,
- w formularzu rekrutacyjnym nie było rubryki, w której osoba zgłaszająca się mogła podać, w jakim zakładzie pracy jest zatrudniona (lub była zatrudniona) – kandydaci informacje te wykazywali w CV,
- badana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające status jaki deklarowali kandydaci, tj. kserokopie świadectw pracy bądź zaświadczeń o zarejestrowaniu w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotne (w przypadku złożenia formularza przez osobę zwolnioną), kserokopie wypowiedzenia umowy o pracę lub poświadczenia przejęcia w stan nieczynny, kserokopię umowy o pracę na czas określony, oświadczenie pracodawcy, że przechodzi procesy adaptacyjne i modernizacyjne (w przypadku złożenia formularza zgłoszeniowego przez osoby przewidziane do zwolnienia oraz zagrożone zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy),
- badane deklaracje uczestnictwa zawierały wyrażenie woli uczestniczenia w projekcie, datę i podpis uczestnika projektu, oświadczenie, że wszystkie dane zawarte w formularzu rekrutacyjnym są zgodne z prawdą oraz że jest się świadomym odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą (nie zawierały zaś oświadczeń uczestników o spełnieniu kryteriów kwalifikowalności),
- osoby ubiegające się o dotację na otwarcie działalności gospodarczej (13 osób) złożyły wnioski o przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości wraz z wymaganymi załącznikami, tj. biznesplan przedsięwzięcia na najbliższe dwa lata (zawierający: charakterystykę planowanego przedsięwzięcia, wysokość wnioskowanych środków na rozwój przedsiębiorczości, szczegółowe zestawienie towarów lub usług,

które przewidywane są do zakupu wraz ze wskazaniem ich parametrów technicznych lub jakościowych oraz wartości jednostkowej, jak również źródła ich pokrycia uwzględniające środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości oraz inne środki; termin, w którym nastąpi pełne wykorzystanie środków przyznanych uczestnikowi projektu na rozwój przedsiębiorczości).

Do wniosków dołączono:

- oświadczenie o nieposiadaniu wpisu do Ewidencji Działalności Gospodarczej lub wpisu w CEIDG, niezarejestrowaniu w Krajowym Rejestrze Sądowym i nieprowadzeniu działalności gospodarczej na podstawie odrębnych przepisów (w tym działalności adwokackiej, komorniczej lub oświatowej) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu,
- oświadczenie o nieotrzymaniu w roku kalendarzowym, w którym uczestnik projektu przystępuje do projektu oraz w poprzedzających go dwóch latach kalendarzowych, pomocy de minimis z różnych źródeł i w różnych formach, której wartość brutto łącznie z pomocą, o którą się ubiega, przekracza równowartość 200.000 euro, a w przypadku podmiotu prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego towarów – 100.000 euro lub oświadczenie o wysokości takiej pomocy wraz z zaświadczeniami o pomocy de minimis, wystawionymi przez podmioty udzielające pomocy,
- harmonogram rzeczowo-finansowy przedsięwzięcia (szczegółowy kosztorys przedsięwzięcia oraz harmonogram wydatków) wraz z uzasadnieniem konieczności poniesienia wydatków objętych wnioskiem,
- oświadczenie o kwalifikowalności VAT,
- kopię zaświadczenia potwierdzającego ukończenie etapu szkoleniowo-doradczego.
(dowód: akta kontroli; str. 691-694, 696-708)

W trakcie kontroli NIK zweryfikowano status uczestników projektu w badanej próbie w oparciu o informację uzyskaną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dotyczącą wskazania płatników składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wybranych uczestników w dniu zgłoszenia do projektu) oraz w oparciu o dane uzyskane od jednostek, które zostały wskazane w oświadczeniach kierowników zakładów pracy. Cele weryfikacji było zbadanie statusu uczestników jako pracowników instytucji sektora oświaty, tj. kwalifikowalności tych osób do udziału w projekcie, zgodnie z obowiązującymi wymogami SzOP PO KL w poddziałaniu 8.1.2, wymogami dokumentacji konkursowej (dotyczącymi określenia przedmiotu konkursu i odnośnie do grupy docelowej) oraz opisem grupy docelowej we wniosku o dofinansowanie, stanowiącym załącznik do umowy (pkt 3.2. projektu). Weryfikacja wykazała, że wszystkie objęte badaniem osoby zakwalifikowane do udziału w projekcie były faktycznie zatrudnione w jednostkach wskazanych w dokumentach rekrutacyjnych i spełniających wymogi art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²².
(dowód: akta kontroli; str. 575-665)

1.2.6. W badanej próbie 50 uczestników projektu, 46 stanowili nauczyciele zatrudnieni w placówkach oświatowych na podstawie umów o pracę. Na podstawie przedłożonych dokumentów (umów o pracę, świadectw pracy) oraz informacji uzyskanych z ZUS nie stwierdzono przypadków zatrudnienia nauczyciela na bardzo krótki okres²³.

1.2.7. W badanej próbie wszystkie osoby były zatrudnione w jednostkach oświatowych, na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony lub określony.

1.2.8. Analiza formularzy rekrutacyjnych wraz z dołączoną dokumentacją (świadectwa pracy, zaświadczenia z urzędów pracy, umowy o pracę) oraz informacji uzyskanej z ZUS wykazała, iż wszystkie badane osoby były po 31 grudnia 2012 r. pracownikami instytucji sektora oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy o systemie oświaty.
(dowód: akta kontroli; str. 575-665, 691-694, 696-708)

1.2.9. Wszystkie osoby zakwalifikowane do udziału w projekcie w zakresie wsparcia finansowego na rozwój przedsiębiorczości posiadały zadeklarowany status (12 osób miało status bezrobotnych, a jedna osoba była w stanie nieczynnym, tj. w okresie wypowiedzenia

²² Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.

²³ Od jednego do 30 dni.

umowy o pracę). Na podstawie danych z CEIDG oraz informacji z ZUS stwierdzono, iż wszystkie osoby w dniu podpisania deklaracji uczestnictwa i w okresie 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu nie prowadziły działalności gospodarczej.

(dowód: akta kontroli; str. 419-433, 575-665)

Ze 126 osób zakwalifikowanych do projektu, 31 zostało zwolnionych z instytucji sektora oświaty w okresie dłuższym niż sześć miesięcy przed przystąpieniem do projektu. Koszty wsparcia tych osób wyniosły 398.788,42 zł²⁴. (dowód: akta kontroli; str. 575-665, 672-676)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W procesie rekrutacji uczestników projektu przestrzegano zasad obowiązujących w SzOP dotyczących osób kwalifikujących się do wsparcia. Projekt realizowano zgodnie z umową oraz wnioskiem o dofinansowanie, zaś dokonane w nim zmiany nie spowodowały ograniczenia celu głównego i służyły dostosowaniu form wsparcia i liczebności grup uczestników do potrzeb wynikających z rekrutacji i oczekiwań beneficjentów ostatecznych.

2. Efekty realizacji projektów wsparcia nauczycieli i pracowników instytucji sektora oświaty zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy

2.1. Osiągnięcie zakładanych celów projektu

2.1.1. Celem głównym Projektu było podniesienie adaptacyjności zawodowej i możliwości uzyskania zatrudnienia przez 120 osób (96 kobiet i 24 mężczyzn) z terenu podregionu białostockiego, będących nauczycielami i pracownikami instytucji sektora oświaty zwolnionymi, zagrożonymi zwolnieniem lub przewidzianymi do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie do końca września 2015 roku. Dla celu głównego określono trzy wskaźniki pomiaru:

- liczba pracowników sektora oświaty objętych wsparciem – wartość docelowa 120, źródło weryfikacji: listy obecności, dzienniki zajęć; częstotliwość pomiaru – kwartalnie,
- wskaźnik efektywności zatrudnieniowej projektu, mierzony na zakończenie jego realizacji – 50%; wartość docelowa 61 (osoby, które podjęły zatrudnienie na okres co najmniej trzech miesięcy w okresie do trzech miesięcy od zakończenia udziału w projekcie lub założyły działalność gospodarczą); źródła weryfikacji: umowy o pracę, wypis z KRS/CEIDG, potwierdzenie opłaty składek ZUS; częstotliwość pomiaru raz w miesiącu,
- liczba pracowników sektora oświaty, którzy skorzystali z kompleksowego poradnictwa i wsparcia szkoleniowego oraz założyły działalność gospodarczą; wartość docelowa 120; źródło weryfikacji: listy obecności, dzienniki zajęć; częstotliwość pomiaru – kwartalnie.

Cele szczegółowe określono w sposób następujący²⁵:

- zwiększenie motywacji do zmiany zawodu i aktywnego poszukiwania nowej pracy przez 120 osób, poprzez poradnictwo zawodowe i psychologiczne w okresie do końca września 2015 roku²⁶,

²⁴ Z tego: 4.678,20 zł to wsparcie dla sześciu osób korzystających z poradnictwa (774,70 zł/os.), 163.314,62 zł wsparcie dla 14 osób korzystających z I ścieżki, tj. poradnictwo + szkolenie + staż (11.665,33 zł/os. = 774,70 zł/os. + 2.296,25 zł/os. + 8594,38 zł/os.), 63.970 zł wsparcie dla pięciu osób korzystających z II ścieżki, tj. poradnictwo + studia + staż (12.794,00 zł = 774,70 zł/os. + 3.424,92 zł/os. + 8.594,38 zł/os.), 8.399,24 zł wsparcie dla dwóch osób korzystających z III ścieżki poradnictwo + studia (4.199,62 zł = 774,70 zł/os. + 3.424,92 zł/os.), 116.273,58 zł wsparcie dla trzech osób korzystających z IV ścieżki, tj. poradnictwo + szkolenie z podstaw przedsiębiorczości + dotacja inwestycyjna i wsparcie pomostowe (38.757,86 zł/os. = 774,70 zł/os. + 37.983,16 zł/os.), 42.182,78 zł wsparcie dla jednej osoby korzystającej z II i IV ścieżki (poradnictwo + szkolenie z podstaw przedsiębiorczości + dotacja inwestycyjna i wsparcie pomostowe + studia (42.182,78 zł/os. = 774,70 zł/os. + 37.983,16 zł/os. + 3.424,92 zł/os.).

²⁵ Dane według pierwotnego wniosku o dofinansowanie projektu (z dnia 24 czerwca 2014 r.).

²⁶ Wskaźniki pomiaru to: liczba osób, które skorzystały z kompleksowego poradnictwa zawodowego i psychologicznego (120), liczba osób, które uczestniczyły w warsztatach aktywnego poszukiwania pracy (120), liczba osób, które zostały zmotywowane do aktywnego poszukiwania pracy (120), liczba osób, którym został opracowany IPD (indywidualny plan działania) – 120 osób. Źródło weryfikacji: listy obecności, dokumentacja wewnętrzna (IPD), częstotliwość pomiaru raz na kwartał.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

- podniesienie i/lub zmiana kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie przez 120 osób, poprzez udział w szkoleniach i kursach zawodowych (120) oraz studiach podyplomowych (60) w okresie do końca czerwca 2015 roku²⁷,
- zdobycie doświadczenia zawodowego i nabycie umiejętności praktycznych przez 80 osób w ramach płatnych staży zawodowych w okresie do końca września 2015 roku²⁸.
(dowód: akta kontroli, str. 157-191)

2.1.2. W przedłożonym 30 września 2015 r. i zaakceptowanym przez WUP wniosku o dofinansowanie nie zmieniono wartości docelowych wskaźników celu głównego. Zmianom uległy cele szczegółowe dotyczące: liczby pracowników oświaty, którzy będą uczestniczyć w szkoleniach i kursach zawodowych (ze 120 na 48), liczby osób, które podniosą swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w studiach podyplomowych, szkoleniach i kursach zawodowych (ze 120 na 108), liczby osób, które wezmą udział w stażach (z 80 na 72). Wprowadzono także nowy cel szczegółowy w postaci objęcia 13 osób wsparciem związanym z podjęciem działalności gospodarczej. Zmiany te wynikały z odejścia z projektu czterech osób (które po odbyciu poradnictwa podjęły zatrudnienie) oraz brakiem chętnych na szkolenia zawodowe.

W konsekwencji we wniosku o dofinansowanie, obowiązującym na zakończenie realizacji projektu (z dnia 30 września 2015 r.), założono:

- 120 pracowników sektora oświaty, którzy zostaną objęci wsparciem,
- wskaźnik efektywności zatrudnieniowej projektu mierzony na zakończenie jego realizacji (50%) – 61 pracowników sektora oświaty,
- 120 pracowników sektora oświaty, którzy skorzystają z kompleksowego poradnictwa i wsparcia szkoleniowego oraz założą działalność gospodarczą,
- 48 pracowników sektora oświaty, którzy uczestniczyć będą w szkoleniach i kursach zawodowych,
- 60 pracowników sektora oświaty, którzy zakończą studia podyplomowe,
- 72 pracowników sektora oświaty, którzy ukończą staże,
- 13 pracowników sektora oświaty, którzy założą własne firmy i otrzymają wsparcie pomostowe oraz dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W ostatecznym wniosku o dofinansowanie źródła weryfikacji i częstotliwość pomiaru wskaźników nie uległy zmianie.
(dowód: akta kontroli; str. 157-191)

W trakcie kontroli ustalono, iż faktyczna liczba osób biorących udział w szkoleniach to 47. Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, iż: „w końcowym wniosku o płatność nastąpiła pomyłka o jedną osobę, która przypadkowo została policzona podwójnie (p. H, która odbyła szkolenie i podjęła zatrudnienie)”.
(dowód: akta kontroli; str. 157-191)

2.1.3. W tabeli 7 załącznika nr 2 do końcowego wniosku o płatność, zatwierdzonego przez WUP, przedstawiono realizację wskaźników, tj.:

- 126 pracowników oświaty objętych wsparciem – stopień realizacji 105 %,
- 117 pracowników oświaty, którzy zakończyli udział w projekcie²⁹,
- 114 osób, które skorzystały z kompleksowego poradnictwa i wsparcia szkoleniowego – stopień realizacji 95%,
- 124 osoby, które skorzystały z kompleksowego poradnictwa zawodowego i psychologicznego – stopień realizacji 103,33%,

²⁷ Wskaźniki pomiaru to: liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach i kursach zawodowych (48), liczba osób, które ukończyły studia podyplomowe (60), liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w studiach podyplomowych, szkoleniach i kursach zawodowych (108). Źródło weryfikacji: listy obecności, dokumentacja wewnętrzna (IPD, certyfikaty, testy, dyplomy); częstotliwość pomiaru raz na kwartał.

²⁸ Wskaźniki pomiaru to: liczba osób, które wzięły udział w stażu (72), liczba osób, które zdobyły doświadczenie zawodowe (72), liczba osób, które nabyły nowe i/lub podniosły swoje umiejętności praktyczne (72). Źródło weryfikacji: umowy stażowe listy obecności, dokumentacja wewnętrzna (ankiety ewaluacyjne, testy, opinie pracodawcy); częstotliwość pomiaru: na początku i na końcu.

²⁹ Wykazany wskaźnik (114) nie uwzględnia czterech osób, które uczestniczyły w ścieżce (poradnictwo + szkolenie + staż) i po odbyciu poradnictwa podjęły zatrudnienie.

- 44 osoby z sektora oświaty, które zakończyły szkolenia zawodowe – stopień realizacji 91,67%³⁰,
- 60 osób z sektora oświaty, którzy zakończyli studia podyplomowe – stopień realizacji 100%,
- 64 osoby, które wzięły w stażach – stopień realizacji 88,89%,
- 13 osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i otrzymały wsparcie pomostowe – stopień realizacji 100%. (dowód: akta kontroli; str. 565-566)

Prezes Stowarzyszenia, wyjaśniając przyczyny nieosiągnięcia niektórych wskaźników podał, iż: „wynikało to z tego, że w budżecie projektu zapisany był staż dla 72 osób, a faktyczna realizacja dotyczyła 64 osób. W wyniku realizacji projektu staż odbyło 68 osób wg. definicji wskaźnika efektywności zatrudnieniowej PO KL dla działania 8.1.2. 64 osoby faktycznie odbyły staż, a cztery osoby w trakcie realizacji projektu znalazły zatrudnienie, czym realizowały wskaźnik dotyczący staży. Ostatecznie do 100% realizacji zadania zabrakło czterech osób, które powinny odbyć staż, jednak ze względu na bardzo duże problemy dotyczące rekrutacji do projektu nie było to możliwe”. Wyjaśnił również: „117 uczestników projektu ukończyło udział w projekcie [...] wskaźnik nie uwzględnia 4 os., które brały udział w I ścieżce uczestnictwa i które na etapie poradnictwa znalazły pracę. Podjęcie pracy (cel główny projektu) przez uczestnika projektu na etapie udziału w projekcie powoduje, że daną osobę traktujemy we wskaźnikach tak jak osobę która wzięła udział we wszystkich formach wsparcia przewidzianych podczas jej udziału. Powyższe wynika z zapisów Podręcznika Programu POKL i Podręcznika Wskaźników POKL. Realizacja wskaźnika to 118 osób. Pragnę także dodać, że przedmiotowy projekt pisany był w lutym 2014 r. – liczba osób spełniających kryteria projektu około 400 zarejestrowanych w PUP, widmo zwolnień w oświacie podsyłane przez media, itp.), a realizowany w innej terminie lipiec – wrzesień 2014 r., gdzie liczba osób spełniających kryteria projektu wyniosła około 150 zarejestrowanych w PUP (brak zwolnień w oświacie ze względu m.in. na wybory samorządowe, itp.), co miało też ogromny wpływ na przebieg rekrutacji. W związku z realizacją celu głównego oraz ze względu na wielkość projektu należy przyjąć, że projekt został zrealizowany prawidłowo. Środki finansowe przypisane do brakujących Uczestników Projektu zostały zwrócone do IP2”. (dowód: akta kontroli; str. 314, 685, 709-710)

2.1.4. Osiągnięcie celów projektu (głównego i szczegółowych) badano za pomocą określonych we wniosku końcowym wskaźników pomiaru (liczba nauczycieli objętych wsparciem, liczba nauczycieli, którzy podjęli zatrudnienie oraz liczba nauczycieli, którzy skorzystali z kompleksowego poradnictwa i wsparcia szkoleniowego), które ustalono na podstawie określonych we wniosku źródeł weryfikacji danych (listy obecności, dzienniki zajęć, umowy o pracę lub udzielone informacje o podjęciu pracy).

(dowód: akta kontroli; str. 565 -569,685)

2.1.5. Według tabeli 8, załącznika nr 2 do końcowego wniosku o płatność (pt. *Informacja o wykonaniu wskaźnika efektywności zatrudnieniowej*), założony w projekcie wskaźnik efektywności zatrudnieniowej zrealizowano na poziomie 80,34%, tj. 94 osoby (założono, iż wartość docelowa wskaźnika wyniesie 50,83%, tj. 60 osób). W załączniku wykazano osoby, które były nadal zatrudnione w sektorze oświaty lub poza sektorem oświaty i zakończyły udział w projekcie w formach innych niż bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą. Stowarzyszenie dokonało pomiaru wskaźnik efektywności zatrudnieniowej uczestników w dniu 13 stycznia 2016 r., tj. trzy miesiące po zakończeniu projektu, ustalając liczbę osób, które w okresie do trzech miesięcy po dniu zakończenia udziału w projekcie podjęły zatrudnienie lub rozpoczęły działalność gospodarczą. Wskaźnik ten ustalono na podstawie monitorowania uczestników projektu trzy miesiące po zakończeniu udziału w projekcie, poprzez kontakt telefoniczny z uczestnikami projektu i potwierdzenie, ilu z nich pracuje zawodowo, zmieniło lub utrzymało miejsce pracy.

(dowód: akta kontroli; str. 568-569)

2.1.6. Wśród 126 osób, które wzięły udział w projekcie było 110 nauczycieli szkół i placówek publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (87,2%), w tym

³⁰ Wykazany wskaźnik (44) nie uwzględnia czterech osób, które uczestniczyły w I ścieżce (poradnictwo + szkolenie + staż) i po odbyciu poradnictwa podjęły zatrudnienie.

67 nauczycieli zwolnionych ze szkół i 43 zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia. Liczbę nauczycieli ustalano na podstawie świadectw pracy oraz oświadczeń pracodawcy w przypadku osób zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia.
(dowód: akta kontroli; str. 672-676)

2.1.7. Z kolei wśród 117 osób, które ukończyły udział w projekcie było 103 nauczycieli szkół i placówek (wszyscy byli pracownikami szkół lub placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego). Stowarzyszenie nie posiadało danych o liczbie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych zlikwidowanych lub planowanych do likwidacji. Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, iż: „brak jest takich danych, ponieważ nie było to weryfikowane na etapie realizacji projektu, a także po zakończeniu. Instytucja Pośrednicząca nie nakładała obowiązku monitoringu tego typu wskaźników”.
(dowód: akta kontroli; str. 672-676)

2.1.8. Według danych kontrolowanej jednostki, wśród 126 osób, które wzięły udział w projekcie było 71 osób zwolnionych z pracy w sektorze oświaty (56,3%), siedem zagrożonych zwolnieniem (5,6%) oraz 48 przewidzianych do zwolnienia (38,1%).
(dowód: akta kontroli; str. 672-676)

2.1.9. Uwzględniając formy wsparcia określone w SzOP PO KL (obowiązującym od 2014 roku) dla poddziałania 8.1.2., według końcowego wniosku o płatność, wskaźniki efektywności kosztowej na uczestnika danej formy, obliczane jako relacja poniesionych wydatków do liczby osób, które zakończyły udział w formach wsparcia, były następujące:

- poradnictwo zawodowe i psychologiczne – 774,70 zł / os. (96.062,98 zł / 124 os.),
 - szkolenia zawodowe i studia podyplomowe – 3.013,64 zł (313.418,61 zł / 104 os.), w tym: szkolenia – 2.452,80 zł / os. (107.923,52 zł / 44 os.), studia – 3.424,92 zł (205.495,09 zł / 60 os.),
 - bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą – 37.983,16³¹ zł / os (493.781,02 zł / 13 os.), w tym dotacja inwestycyjna i wsparcie pomostowe – 37.078,54 zł / os. (482.021,02 zł / 13 os.),
 - w przypadku staży zawodowych – 8.584,38 zł (550.040,40 zł / 64 os.)³².
- (dowód: akta kontroli; str. 494, 672-676)

2.1.10. Stowarzyszenie nie posiada danych o liczbie nauczycieli, którzy ukończyli projekt i w okresie trzech miesięcy po jego zakończeniu znaleźli lub utrzymali zatrudnienie poza systemem oświaty. Na podstawie danych uzyskanych z ZUS stwierdzono, iż na dzień 17 maja 2016 r. z analizowanej próby 50 uczestników, poza systemem oświaty zatrudnienie znalazło 20 osób (w tym: 10, które uzyskały bezwrotne wsparcie finansowe na działalność gospodarczą, trzy, które ukończyły studia podyplomowe, jedna, która uzyskała wsparcie w postaci stażu i sześć osób, które uzyskały wsparcie w postaci szkoleń zawodowych).
(dowód: akta kontroli; str. 494, 672-676)

2.1.11. W badanej próbie 50 uczestników, którzy zakończyli udział w projekcie, było 46 nauczycieli³³ i czterech pracowników administracyjno-biurowych.
(dowód: akta kontroli; str. 575-665, 672-676)

2.1.12. Odsetek nauczycieli, którzy zakończyli wszystkie realizowane formy wsparcia i znaleźli zatrudnienie poza sektorem oświaty, w badanej próbie 50 uczestników wyniósł:

- w przypadku osób, które podjęły działalność gospodarczą – 100% (po upływie roku), 84,5 % w okresie od 12 do 15 miesięcy od zarejestrowania działalności oraz 77% na dzień kontroli NIK, tj. powyżej 15 miesięcy od zarejestrowania działalności),
- w przypadku osób, które skorzystały z pozostałych form wsparcia – 21,62% po upływie trzech miesięcy od dnia zakończenia projektu i 27,02% na dzień kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 575-665, 672-676)

³¹ W tym koszty szkoleń z przedsiębiorczości oraz materiałów szkoleniowych.

³² Wg. wskaźników projektu 8.088,83 zł/os (550.040,68 zł / 68 os.), tj. uwzględniając cztery osoby, które w trakcie projektu znalazły zatrudnienie (i z tego powodu nie ukończyły projektu).

³³ W tym: jeden nauczyciel wychowawca grupy wychowawczej, jeden nauczyciel bibliotekarz i jedna osoba zatrudniona na stanowisku nauczyciela i logopedy.

2.1.13. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej nauczycieli, w badanej próbie 50 uczestników, którzy zakończyli wszystkie realizowane formy wsparcia i utrzymali zatrudnienie w sektorze oświaty lub znaleźli zatrudnienie poza nim, wyniósł 82% na dzień kontroli NIK (liczba nauczycieli, którzy prowadzili działalność gospodarczą zmalała z 11 na 10). (dowód: akta kontroli str.575-665, 672-676)

2.2. Zrealizowanie zaplanowanych zadań w zakresie wsparcia w formie szkoleń zawodowych i studiów podyplomowych

2.2.1. W budżecie projektu na zadania dotyczące szkoleń zawodowych (zadanie nr 2) i studiów podyplomowych (zadanie nr 3) przewidziano odpowiednio 103.600 zł i 204.300 zł, zaś w końcowym wniosku o dofinansowanie na te zadania kolejno 107.923 zł i 207.300 zł. Na realizację szkoleń zawodowych wydatkowano 107.923 zł (100%), zaś na studia podyplomowe 205.495 zł (99,13%). (dowód: akta kontroli; str. 23 -81, 494)

2.2.2. W końcowym wniosku o dofinansowanie (budżet projektu) założono przeprowadzenie szkoleń zawodowych dla 48 osób. Ostatecznie udział w nich wzięły 44 osoby (cztery osoby – z uwagi na znalezienie pracy – zrezygnowały z projektu, po uzyskaniu wsparcia w postaci poradnictwa zawodowego).

W ramach projektu zorganizowano 14 szkoleń: „*Kadry i płace*” (dziewięciu uczestników), „*Pracownik biurowy*” (siedmiu uczestników), „*Pozyskiwanie i rozliczanie funduszy unijnych*” (sześciu uczestników), „*Pracownik księgowości*”, „*Księgowość*” (po pięciu uczestników), „*Kurs prawa jazdy*” (czterech uczestników), „*Kurs korekty wydawniczej*”, „*Spedytor – spedycja i transport od podstaw*”, „*Oligofrenopedagogika*”, „*Indywidualny kurs masażu klasycznego*”, „*Kurs Akademia urody*”, „*Pośrednik w obrocie nieruchomościami i zarządca nieruchomości*”, „*Akademia AutoCad*”, „*Grafika komputerowa – Adobe Photoshop*” (po jednym uczestniku). Poza wymienionym wyżej kursem zawodowym z zakresu oligofrenopedagogiki inne nie wiązały się z doskonaleniem i doksztalaniem zawodowym w oświacie. (dowód: akta kontroli; str. 157-191, 676-680)

2.2.3. Zadanie dotyczące wsparcia uczestników w formie studiów podyplomowych było realizowane przez Uniwersytet³⁴. W końcowym wniosku o dofinansowanie (budżet projektu) założono przeprowadzenie studiów dla 60 osób (po 30 osób na studiach pn. „*Innowacyjne metody zarządzania firmą*” i „*Fundusze UE pozyskiwanie i rozliczanie*”). W trakcie realizacji projektu liczbę planowanych osób na studia pn. „*Fundusze UE pozyskiwanie i rozliczanie*” zwiększono do 39 osób, a na studia pn. „*Innowacyjne metody zarządzania firmą*” zmniejszono do 21 osób.

Z tytułu realizacji studiów podyplomowych Centrum dokonało zapłaty 204.300 zł na rzecz partnera projektu, który je prowadził³⁵. Ponadto uczestnikom studiów podyplomowych zakupiono materiały szkoleniowe³⁶ o wartości 3.000 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 288-291, 305-306)

Według danych Centrum, studia podyplomowe w zakresie kierunków planowanych w projekcie ukończyli wszyscy nauczyciele, w tym:

- 39 (25 zagrożonych zwolnieniem z pracy) ukończyło „*Fundusze UE – pozyskiwanie i rozliczanie*”,
- 21 (12 zagrożonych zwolnieniem z pracy) skończyło „*Innowacyjne metody zarządzania firmą*”. (dowód: akta kontroli; str. 681-683)

2.2.4. Na podstawie informacji uzyskanych od dyrektorów szkół, z których rekrutowało się troje nauczycieli zakwalifikowanych do projektu jako zagrożeni zwolnieniem z pracy ustalono, że:

- nauczycielka przedmiotu zawodowego w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Białymstoku (która od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. przebywała na urlopie bezpłatnym) po ukończeniu studiów podyplomowych „*Fundusze Unijne – pozyskiwanie i rozliczanie*” nadal zatrudniona była w tej szkole,

³⁴ Według końcowego wniosku o płatność 170 osób ukończyło studia podyplomowe.

³⁵ Partner projektu zapewnił uczestnikom studiów podyplomowych: materiały dydaktyczne, podręczniki i książki, wyżywienie (16 zjazdów po dwa dni) oraz wydruk dyplomu.

³⁶ Uczestnicy studiów otrzymali od Centrum: segregatory, notatniki, długopisy i pendrive.

- nauczyciel wychowania fizycznego w Zespole Szkół Sportowych nr 1 w Białymstoku, który wziął udział w szkoleniu: „Kurs akademii urody” był zatrudniony na czas określony od 1 września 2014r do 31 sierpnia 2015 r., zaś w roku szkolnym 2015/2016 zrezygnował z pracy (z informacji uzyskanych z ZUS wynika, że od 5 marca 2016 r. prowadzi własną pozarolniczą działalność gospodarczą),
- nauczyciel religii w Zespole Szkół Podstawowych nr 1, który ukończył studia podyplomowe „Fundusze Unijne – pozyskiwanie i rozliczanie” nadal pracuje w tej szkole.
(dowód: akta kontroli str. 571-574)

2.2.5. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej w badanej próbie 26 nauczycieli, którzy zakończyli szkolenia i studia podyplomowe oraz znaleźli zatrudnienie poza sektorem oświaty, wyniósł 26,9% po upływie trzech miesięcy od dnia zakończenia projektu i 34,6% na dzień kontroli NIK³⁷.
(dowód: akta kontroli str. 672-676)

2.2.6. Wydatki poniesione na wsparcie w formie szkoleń i studiów podyplomowych 10 nauczycieli, którzy znaleźli zatrudnienie poza sektorem oświaty po trzech miesiącach od zakończenia projektu wyniosły ok. 33 tys. zł (wskaźnik efektywności kosztowej w przeliczeniu na jednego uczestnika wyniósł ok. 3,3 tys. zł)
(dowód: akta kontroli str. 672-676)

2.3. Zrealizowanie zaplanowanych zadań w zakresie bezzwrotnego wsparcia dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą

2.3.1. Pierwotne założenia projektu nie przewidywały realizacji zadań dotyczących bezzwrotnego wsparcia dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą. Z uwagi na zainteresowanie uzyskaniem wsparcia finansowego na otwarcie działalności gospodarczej, 3 lipca 2014 r.³⁸ dokonano zmian w projekcie i wprowadzono do realizacji zadanie nr 5 – *Dotacje na otwarcie działalności gospodarczej*, na którego realizację przeznaczono 495.760 zł. Zgodnie ze zmienionym wnioskiem, dotacje miały być udzielone 13 osobom.

Na realizację tego zadania wydatkowano 493.781 zł (99,6% planu). W ramach zadania:

- udzielono 13 osobom dotacji na otwarcie działalności gospodarczej oraz wsparcie pomostowe³⁹ w łącznej wysokości 482.021 zł,
- zorganizowano dla 13 osób szkolenie z przedsiębiorczości⁴⁰.

Warunkiem udzielenia dotacji na podjęcie działalności gospodarczej i wsparcia pomostowego było uzyskanie zaświadczenia o odbyciu poradnictwa zawodowego i psychologicznego oraz szkolenia podstawowego z przedsiębiorczości.
(dowód: akta kontroli; str. 157-191)

2.3.2. Postanowienia § 6 Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie stanowiły, iż w projekcie nie mogą uczestniczyć osoby, które:

- są lub były zatrudnione w ciągu ostatnich dwóch lat u beneficjenta, partnera lub wykonawcy projektu,
- pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa bądź powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia

³⁷ Po trzech miesiąca od zakończenia projektu zatrudnienie poza sektorem oświaty znalazło siedmiu nauczycieli, zaś na dzień kontroli (17 maj 2016 r.) – dziewięć osób.

³⁸ Wniosek został zaakceptowany przez IP 29 lipca 2014 r. Rozszerzenie projektu o zadanie *Dotacje na otwarcie działalności gospodarczej* skutkowało wydłużeniem okresu realizacji projektu o dwa miesiące, tj. do 30 września 2015 r. (zmiana zaakceptowana 14 sierpnia 2014 r.).

³⁹ Wsparcie pomostowe obejmowało pomoc finansową mającą ułatwić utrzymanie płynności finansowej w pierwszym okresie prowadzenia działalności gospodarczej. W jego ramach refundowano wydatki kwalifikowane szczegółowo określone w § 12 Regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w projekcie, w tym: koszty ZUS/KRUS, koszty administracyjne (czynsz), koszty eksploatacji pomieszczeń (energia, opłata za ogrzewanie, wywóz nieczystości itp.), koszty opłat telekomunikacyjnych (telefon, Internet), koszty usług: prawniczych, kserograficznych, bankowych, pocztowych, księgowych, informacyjno-promocyjnych, koszty zakupu drobnych materiałów biurowych oraz koszty ubezpieczenia osób lub mienia związane bezpośrednio z prowadzoną działalnością gospodarczą. Środki finansowe wsparcia pomostowego nie mogły być przeznaczone na zakup: środków trwałych, materiałów do produkcji oraz towarów z przeznaczeniem na sprzedaż.

⁴⁰ Szkolenie obejmowało następującą tematykę: biznesplan – zasady sporządzania, księgowości i podatkowe ABC firm, podstawy organizacyjno-prawne funkcjonowania firm, zasady promocji i reklamy. Koszt szkolenia (wynagrodzenie trenerki, wynajem sali szkoleniowej i komputerowej, wyżywienie uczestników, materiały szkoleniowe – segregator, notatnik, długopis, pendrive) wyniósł 11.760 zł.

oraz są związane z tytułu przysposobienia, opieki albo kurateli z Beneficjentem i/lub pracownikami Beneficjenta, Partnera bądź Wykonawcy uczestniczącymi w procesie rekrutacji i oceny biznesplanów,

- są poniżej 18 roku życia,
- były karane za przestępstwo skarbowe lub nie korzystają w pełni z praw publicznych i nie posiadają pełnej zdolności do czynności prawnych,
- są bądź były przedsiębiorcami (wpis do ewidencji działalności gospodarczej, KRS lub prowadzą działalność gospodarczą na podstawie przepisów odrębnych – w tym adwokacką, komorniczą albo oświatową) w okresie 12 kolejnych miesięcy przed złożeniem dokumentów rekrutacyjnych, tj. prowadziły lub prowadziły jednoosobową działalność gospodarczą, są współnikami lub komplementariuszami w spółkach osobowych bądź są członkami spółdzielni utworzonych na podstawie prawa spółdzielczego (nie wyklucza się udziału w projekcie osób będących członkami spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych – banków spółdzielczych oraz spółdzielni budownictwa mieszkaniowego, którzy nie osiągają przychodu z tytułu członkostwa),
- w ciągu ostatnich trzech lat kalendarzowych prowadziły działalność gospodarczą i w bieżącym roku kalendarzowym oraz dwóch poprzedzających go latach kalendarzowych otrzymały pomoc de minimis z różnych źródeł i w różnych formach, której wartość brutto łącznie z pomocą, o którą ubiega się dana osoba, przekracza równowartość 200.000 euro, a w przypadku podmiotu, który prowadził działalność w sektorze transportu drogowego – 100.000 euro,
- zmieniają status na rynku pracy od dnia złożenia dokumentów rekrutacyjnych do dnia podpisania deklaracji udziału w projekcie,
- zarejestrują działalność gospodarczą od dnia złożenia dokumentów rekrutacyjnych do dnia podpisania deklaracji udziału w projekcie.

W projekcie nie obowiązywały ograniczenia, wprowadzające limity (procentowe lub kwotowe) poszczególnych rodzajów wydatków, np. na zakup mebli i wyposażenia, pokrycie kosztów remontu lokalu (w szczególności, jeżeli działalność miała być prowadzona w miejscu zamieszkania wnioskodawcy), zakupu środka transportu, czy też innych grup rodzajowych wydatków. W badanej przez NIK próbie 13 uczestników, sześciu przeznaczyło istotną część środków na zakup środka transportu (koszty te stanowiły od 34,2% do 96,33% dotacji; średnio 56,2%).⁴¹ (dowód: akta kontroli, str. 319-360, 390-418)

Prezes Centrum wyjaśnił, że w przepisach prawa oraz wytycznych dotyczących realizacji projektu brak było zapisów mówiących o wprowadzaniu limitów na poszczególne rodzaje wydatków. Według zarządu Centrum, racjonalność oraz zasadność ponoszonych wydatków była przedmiotem oceny Komisji Oceny Wniosków, która mogła zakwestionować każdy wydatek i nie skierować go do dofinansowania (po uzasadnieniu).

(dowód: akta kontroli, str. 317-318)

2.3.3. Obowiązujące w projekcie zasady nie wprowadzały ograniczeń, wyłączających możliwość prowadzenia przez uczestnika działalności gospodarczej w miejscu, w którym prowadzona jest już działalność o tym samym lub pokrewnym charakterze przez innego przedsiębiorcę (w szczególności członka rodziny uczestnika) i/lub posługującego się zbliżoną nazwą handlową firmy (w trakcie kontroli NIK stwierdzono jeden tego typu przypadek – P.S., który podjął działalność gospodarczą w zakresie napraw elektrycznych przy istniejącym zakładzie napraw mechanicznych, prowadzonym przez członka rodziny).

Prezes Centrum zwrócił uwagę, że warunki konkursowe i obowiązujące wytyczne (ustalone przez IZ lub WUP) nie nakładały żadnych ograniczeń w powyższym zakresie. Komisja Oceny Wniosków mogła zakwestionować charakter lub miejsce wskazane przez uczestnika projektu. Centrum nie widziało racjonalności we wprowadzeniu tego typu ograniczeń.

(dowód: akta kontroli, str. 317-318)

⁴¹ Osoby te prowadziły działalność w zakresie: sprzedaży wyrobów tytoniowych, produkcji mebli, sprzedaży detalicznej mebli i sprzętu oświetleniowego, pozaszkolne formy edukacji (korepetycje), sprzedaży detalicznej wyrobów tytoniowych, szkoły nauki jazdy.

2.3.4. Osoby otwierające działalność gospodarczą otrzymywały dotację w dwóch transzach: zaliczkę (w wysokości 80% kwoty dofinansowani) oraz płatność końcową (nie większą niż 20% kwoty dofinansowania). Warunkiem otrzymania zaliczki było: uczestniczenie i ukończenie przez uczestnika projektu wsparcia szkoleniowo-doradczego realizowanego przez Centrum oraz wniesienia zabezpieczenia realizacji umowy⁴² (poręczenie, weksel z poręczeniem wekslowym, zastaw rejestrowy, blokada rachunku bankowego, akt notarialny o dobrowolnym poddaniu się egzekucji). Warunkiem wypłaty płatności końcowej było:

- zrealizowanie inwestycji objętej wsparciem, zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia,
- złożenia oświadczenia o dokonaniu zakupu towarów lub usług zgodnie z biznesplanem,
- złożenie w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia wydatkowania środków⁴³ zestawienia wydatków poniesionych na zakup towarów lub usług zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia, ze wskazaniem ich parametrów technicznych albo jakościowych wraz z dokumentami potwierdzającymi realizację przedsięwzięcia, takimi jak: kopie faktur lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej, kopie dokumentów potwierdzających odbiór urzędzeń bądź wykonanie prac, kopie wyciągów bankowych z rachunku uczestnika projektu albo przelewów bankowych potwierdzających dokonanie płatności. Warunkiem wypłaty transzy końcowej było przeprowadzenie przez Centrum kontroli w miejscu realizacji przedsięwzięcia w celu zbadania, czy przedsięwzięcie zostało zrealizowane zgodnie z wnioskiem. (dowód: akta kontroli, str. 317-318, 696 -699)

2.3.5. W ramach projektu jego uczestnicy otrzymali środki na następujące rodzaje działalności: dwie firmy na pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane (85.59, B), nauka języków obcych (85.59 A), działalność przygotowania do druku (18.12.Z), produkcja mebli (31.09.Z), wykonywanie instalacji budowlanych (43.29.Z), konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych (45.20.Z), sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (47.26.Z), sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (47.59.Z), pośrednictwo w obrocie nieruchomościami (68.31.Z), pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu (85.53.Z) pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych (85.51.Z), działalność rozrywkowa i rekreacyjna (93.29.Z). Wszystkie dotowane przedsięwzięcia zostały zarejestrowane w CEIDG. (dowód: akta kontroli, str. 421-433)

2.3.6. Centrum, dokonując płatności końcowej dotacji na założenie działalności gospodarczej, weryfikowało otrzymane od uczestnika projektu: zestawienia wydatków bądź kopie rachunków i faktur. Wszystkie przedłożone zestawienia wydatków były zgodnie z zaakceptowanymi biznesplanami oraz harmonogramami rzeczowo-finansowymi przedsięwzięcia⁴⁴.

Środki wsparcia pomostowego były wypłacane na podstawie przedłożonych zestawień wydatków poniesionych w ramach wsparcia pomostowego oraz dokumentacji potwierdzającej powstanie obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub potwierzeń ich zapłaty. Beneficjent pomocy zobowiązany był do zbierania i opisywania oryginałów dokumentów księgowych w ramach wsparcia pomostowego.

(dowód: akta kontroli; str. 390-418, 696 - 699)

2.3.7. Centrum skontrolowało wszystkich 13 uczestników, którzy otrzymali środki na prowadzenie działalności gospodarczej oraz uzyskali wsparcie pomostowe. Z czynności kontrolnych, przeprowadzonych od 2 lutego do 30 kwietnia 2015 r., został sporządzony zbiorczy protokół. W toku kontroli stwierdzono: „ *iż wszystkie wydatki zostały poniesione zgodnie z harmonogramem i wnioskiem złożonym przez uczestników projektu. Nie stwierdzono żadnych uchybień i niezgodności*”. W trakcie kontroli wykonano

⁴² Wszyscy uczestnicy złożyli poręczenia spłaty dotacji przez osoby trzecie.

⁴³ Uczestnik na realizację przedsięwzięcia miał 30 dni.

⁴⁴ Kopie wszystkich dokumentów były oznaczone datą i potwierdzone przez uczestnika. Dаты sprzedaży, płatności i daty wystawienia faktury nie były wcześniejsze niż daty rozpoczęcia działalności gospodarczej.

dokumentację fotograficzną miejsca wykonywania działalności gospodarczej, zakupionego sprzętu i wyposażenia oraz dokumentów księgowych (faktur VAT i rachunków).

(dowód: akta kontroli; str. 491-492, 696-699)

2.3.8. Centrum w dniu 30 marca 2016 r., w związku z zakończeniem realizacji projektu, przekazało do WUP w Białymstoku informacje o wykonaniu wskaźników. Wskazano w niej, że wszyscy uczestnicy projektu dotrzyмали warunków podpisanych umów, w tym przede wszystkim prowadzili działalność gospodarczą przez co najmniej 12 miesięcy (wskazano datę rozpoczęcia działalności gospodarczej, NIP lub Regon, datę podpisania umowy o przyznanie środków finansowych, liczbę utworzonych miejsc pracy oraz informację o okresie prowadzenia działalności gospodarczej założonej w ramach projektu). Na podstawie wydruków z CEiDG ustalono, że na dzień 30 marca 2016 r.:

- 11 podmiotów nadal prowadzi działalność gospodarczą,
- jeden podmiot gospodarczy zawiesił działalność⁴⁵,
- jeden podmiot zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej⁴⁶.

(dowód: akta kontroli; str. 419-433)

2.3.9. Wszystkie osoby, którym przyznano wsparcie na rozwój przedsiębiorczości dopełniły obowiązków prowadzenia działalności przez co najmniej 12 miesięcy od daty zarejestrowania.

(dowód: akta kontroli, str. 419-433, 575-665, 696-699)

2.3.10. Wszyscy uczestnicy projektu, którym przyznano wsparcie na założenie i prowadzenie działalności gospodarczej, wywiązali się z obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej przez co najmniej 12 miesięcy.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej uczestników, obliczony na potrzeby kontroli NIK i mierzony udziałem uczestników prowadzących działalność gospodarczą (na dzień kontroli, tj. 27 maja 2016 r.), wynosił 77% (w próbie 13 uczestników – 10 nadal prowadziło działalność gospodarczą).

(dowód: akta kontroli, str. 575-665, 672-675)

2.3.11. Wskaźnik efektywności kosztowej środków na działalność gospodarczą dla nauczycieli w badanej próbie uczestników, którzy otrzymali środki na prowadzenie działalności gospodarczej i wsparcie pomostowe (493.781,02 zł / 13 osób) wynosi 37.982 zł (po upływie roku od zarejestrowania działalności) i 49.378 zł na dzień zakończenia kontroli NIK (493.781,02 zł / 10 osób)⁴⁷.

(dowód: akta kontroli, str. 494, 672-675)

2.4. Zrealizowanie zaplanowanego zadania w zakresie staży zawodowych

2.4.1. W budżecie projektu na zadania w zakresie staży zawodowych (zadanie nr 4) przeznaczono 774.400 zł, zaś w końcowym wniosku o dofinansowanie – 637.520 zł. Na realizację staży zawodowych wydatkowano 550.040 zł (86,28%), z tego: 5.520 zł na badania lekarskie stażystów i 544.520 zł na stypendia stażowe.

(dowód: akta kontroli, str. 82 -116, 157-193)

2.4.2. W końcowym wniosku o dofinansowanie założono, iż 72 uczestników projektu będzie skierowanych na staż u pracodawcy, którego celem było nabycie doświadczenia zawodowego i umiejętności praktycznych. Uczestnicy stażu mieli otrzymywać stypendia w wysokości 1.500 zł do marca 2015 roku i 1.750 zł od kwietnia 2015 roku⁴⁸. Ostatecznie umowy stażowe podpisano z 64 osobami. Analiza 11 z nich wykazała, iż:

- staże zawodowe odbyły się zgodnie z podpisanymi trójstronnymi umowami (zawartymi między zakładem pracy, stażystą i Centrum) oraz indywidualnym programem stażu,
- wszyscy stażyści przeszli badania lekarskie i uzyskali zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do odbycia stażu,
- stypendia stażowe były wypłacane na rachunki bankowe uczestników projektu (30 dni od otrzymania list obecności),

⁴⁵ Sześcián P.S.

⁴⁶ Folwark Krupice A.M.

⁴⁷ Iloraz wydatków poniesionych na nauczycieli w badanej próbie (100%), którzy otrzymali środki na działalność gospodarczą i liczby nauczycieli, którzy prowadzili działalność gospodarczą po roku i trzech miesiącach od zarejestrowania działalności.

⁴⁸ Z narzutami.

- uczestnicy projektu, którzy odbyli staż przedkładali: sprawozdanie (zawierające informacje o przebiegu stażu i wykonywanych zadaniach oraz uzyskanych kwalifikacjach i umiejętnościach zawodowych), opinię pracodawcy o stażystce oraz listy obecności potwierdzone przez pracodawcę. Centrum na podstawie ww. dokumentów wystawiło uczestnikom projektu zaświadczenia o odbyciu stażu.

(dowód: akta kontroli, str. 436 – 463, 693-694)

2.4.3. W objętej badaniem grupie 50 pracowników instytucji sektora oświaty, staże zawodowe odbyło 11 osób (nauczyciele). Trzy z nich nie zmieniły miejsca zatrudnienia, trzy zatrudniły się w innej placówce oświatowej, cztery pozostały bezrobotne, zaś jedna znalazła pracę poza sektorem oświaty⁴⁹. Wydatki poniesione na wsparcie w formie stażu dla nauczyciela, którzy znalazł zatrudnienie poza sektorem oświaty po trzech miesiącach od zakończenia projektu wyniosły ok. 8,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli; str. 575-666, 696-694)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Cele projektu zostały osiągnięte, bowiem – zgodnie wnioskiem o dofinansowanie – wsparcia w formie szkoleń i staży zawodowych, studiów podyplomowych oraz bezzwrotnej pomocy finansowej na podjęcie działalności gospodarczej udzielono 126⁵⁰ pracownikom sektora oświaty. Uzyskano również wyższy od zakładanego wskaźnik efektywności zatrudnieniowej projektu.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

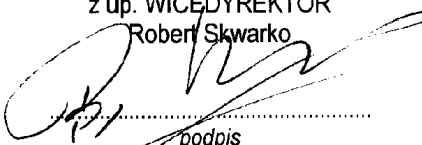
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK⁵¹, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Białystok, dnia 16 czerwca 2016 r.

Kontroler
Piotr Żukowski
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis

⁴⁹ W sektorze usługowym.

⁵⁰ 117 osób ukończyło udział w projekcie.

⁵¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677).

